BİRİNCİ Hareket Ordusu

Alemdar hâdisesi

Yazan: *SALÂHADDİN GÜNGÖR*

Alemdarın ilk hayırlı işi inzıbatı iade olmuştu

— 11 —

Alemdarın, iş başına geçtikten sonra, gördüğü ilk hayırlı hizmet, şehrin bozulan inzibatını iade etmek olmuştu. Yeniçeri erbaşları, artık eskisi gibi nara ata ata sokaklarda dolaşamıyor, akşam ortalık kararır kararmaz, evli evine, göylü köyüne çekiliyordu.

Kendi halinde yaşayan halk tabakası, baskına uğramaktan, esnaf,; zorbalara harac vermekten riaya makulesi ala ala heyle kahve kahve dolaştırılıp sarakaya alınmaktan kurtulmuşlardı.

Fakat, kazan gene için için kaynamakta devam ediyordu. Kabakçının kellesi uçurulmuşsa da, Kabakçı Ruhu, bütün hıncı ile yaşamakta idi.

Aradan çok geçmeden, şurada burada Alemdarın Yeniçeriliği ortadan kaldıracağı rivayetleri ısrarla dolaşmağa başladı. Alemdarın bazı patavatsız hareketleri, bu dedikodulara kuvvet veriyordu.

Bir gün memleket âyanının da iştirak ettiği büyük bir toplantıda Alemdar, açıktna açığa yeniçerinin aleyhinde bulunmuştu. Kendi de ocaktan yetişme bir adamdı. Fakat askere başbuğ olduktan sonra kanaatini değiştirmişti. Her fırsat düştükçe söylüyordu:

— Böyle nizamsız iş yürümez. Yeniçeri gayreti, kâr etmez oldu!

Tez elden tedbir almak gerek...

Alemdarın ağzından çıkna sözler, yeniçeri türedileri tarafından bire bin katılanak, türlü mübalâğalarla işae ediliyordu. Alemdar, yeniçerilerin nazarında, artık Hacı Bektaş ocağının, baş düşmanı mevkiinde idi.

Bu düşman, mutlaka ve ergeç ortadan kaldırılmalı idi. Yeniçeriler «Ocaklu» gayretile gayelerinde muvaffak olmak için hiç bir fırsatı kaçırmıyor, kâh saman altından su yürüterek, kâh yangına körükle giderek Alemdarın ikbal kapısına balta asmağa hazırlanıyorlardı.

Alemdar Paşanın pratik bir zekâsı vardı. Uzun kırtasiye muamelelerinden sıkılıyor, devlet işlerinin en kestirme yoldan, sür'atle görülmesini istiyordu. Bu yüzden, bazan zamanın müttehaz usullerine taban tabana zıd emirler verdiği, şunu bunu gücendirdiği oluyordu. Herkesin senelerdenberi sürüncemede kalmasına alıştığı bir çok muameleler, Alemdar devrinde sür'atle intac edilmişti.

Halkın hükûmet kapılarında beklettilmesinin Alemdar, şiddetle aleyhinde idi; arada bir hiddetlenir:

— A be ne lâzım, zavallıları boşuna bekletmek?. Verin eline evrakını gitsin! diye söylenirdi.

Bir gün, âyandan bir zata, mühimce bir maslahat hakkında emir tebliği icab etmişti. Mecliste bulunandan biri:

— Belki emri dinlemez. Ferman yazılsa.. diyecek olmuştu. Alemdar, hemen yerinden fırlamış:

— A be, Padişahın fermanı, helvacı kâğıdı mıdır ki böyle ufak şeyler için ferman göndermeğe kalkarsınız!. Yazın benim tarafımdan bir kâğıd, olsun bitsin!.. demişti.

Gammazlar, yemeyip içmeyip bu haberi Padişaha yetiştirdiler. Yavaş yavaş saray içinde de Alemdara aleyhtar bir muhit hasıl oluyor, daha dilini düzeltememiş Rusçuklu cahil bir kumandanın, «Padişahı âlempenah» ı böyle çabucak avcunun içine alması hiç de hoş görülmüyordu.

Başıboş yaşamağa alışan sergerdeler, eski zorbalık devrini ihya edebilmek için saraydaki elleri vasıtasile gizliden gizliye her gün bir yeni fesad karıştırmakta idiler. Alemdarın, bir kaç asinin boynunu vurdurmuş olması, bir türlü affedilmiyor, bu bahis temcid pilâvı gibi ısıtılıp ısıtılıp ortaya konuluyordu. Cemaatin odabaşıları, helva sohbetlerinde, ikide bir imalı imalı ondan bahsediyorlardı. Daha mahrem meclislerde:

— Alemdar Paşa, artık saraya da el uzatıyor. Nerede kaldı Padişah nüfuzu?. kabilinden sözler sarfedenler de vardı.

Alemdar, temiz yüreğine esen şeyleri sır tutmaz bir küp gibi dışarı vuruyor, istikbale aid icraatını herkesi kendine dost sanarak gelişi güzel ötekine berikine anlatıyordu.

Bir gün «huzur murafaası» yapılıyordu. Vakayi kâtibi, zaptı okudu. Diğer kâtibler davanın usule taalluk eden kısımlarını ikmal ettiler. Kadıasker Efendi de oturduğu yerden «hükmettim!» diyerek kararını verdi.

Bu iş, Alemdarın hem tuhafına gitmişti, hem de biraz canını sıkmıştı. Huzur murafaası bittikten sonra, etrafını alan başı sarıklılara hitaben:

— Canım, bu ne maslahattır anlamadım.. dedi, davayı gören şu küçük hocalar.. Büyük Efendinin burada ne işi var?..

Diye ortaya bir sual attı.

Alemdarın, Büyük Efendiye yaptığı bu küçük tariz, memurin arasında tensikat rivayetlerinin meydan almasına sebeb olmuştu. Mansıb erbabı derhal Alemdar aleyhine döndüler.

Alemdarın «Ülemayi kiramı» ile istihza ettiği, kulaktan kulağa söyleniyordu. Zaten, o günlerde Sultan Mustafa hakkında da ortada bazı dedikodular dönmekte idi. Rivayetlere bakılırsa, Sultan Mustafa yakında, tahta (iclâs) edilecekti. Hattâ mahlû Padişahın, mahpus bulunduğu daireden serbestçe dışarı çıkarak ötede beride gezindiği, Valide Sultanın Eyüb ziyareti dönüşünde Yeniçerilerin yasakcı zabiti ile ayaküstü gizlice görüştüğü söyleniyordu.

Bu son rivayet, Şeyhülislâmın mahremâne ihtarı üzerine Alemdar Paşanın da kulağına gitmiş olduğundan, vukua gelebilecek hâdiseler hakkında Padişahın dikkatini çekmişti. Fakat İkinci Mahmud, rivayetlerin nasıl bir maksadla çıkarıldığını biliyordu. Alemdarı tatmin edici bir kaç sözle yanından savdı.

Zavallı Rusçuklu vezir, etrafında nasıl bir hiyanet şebekesinin örülmekte olduğunu farkedecek halde değildi. Kendini tam manasile kapıp koyvermişti.

Cevdet tarihi, burada diyor ki:

«Sultan Selim ricali, fevkalâde sefahat ve ihtişama düşüp işi azıttılar. Yârânı mahude zevk ve sefaya dalıp eski davayı unuttular. Alemdar Paşa gibi sahibi hamiyet bir «vezir» i dahi huzuzatı nefsaniye ile meşgul ettiler.»

Yüksek tabakaları saran sefahat, kademe kademe halka da sirayet etmeğe başlamıştı. Erkekler, topu yüz yirmi kuruşa satılan tülbendlerden başlarına sarık sarıyor, sırtlarına Hind kumaşlarından kesilmiş mintanlar giyiyorlardı. En âdi kürkler bile 4 - 5 bin kuruşa satılmakta ve halk bunları kapışmakta idi.

Bazı servet sahibleri «enzarı ağyardan» halî surette eğlenebilmek için akşam olunca, konaklarının alt katındaki izbelere çekiliyor, buralarda türlü diyarlardan devşirilmiş mehlikaların arasında sabahlara kadar zevk ve sefa ile meşgul oluyorlardı.

İstanbul (Kübera) sı arasında şimdi paradan daha makbul bir rüşvet vardı: Cariye!.. Zamane ricaline hulûl edebilmek için tek çare onlara hoşa gidecek güzeller bulup göndermekten ibaretti. Avrat pazarındaki esirciler, konaklara renk renk, cins cins bakire taşıyorlardı. Alemdarın nüfuzile vezaret payesine eren Rusçuk yârânından Kaptan Ramiz Paşa, bu şehvet fırtınası içinde gemisini en fazla akıntıya kaptıranlardan biri idi.

Kaptan Paşa, nereden haber almışsa almıştı. Bazı kadınlar, «Ebedî bakire» olarak yaratılırlardı. Böyle bir kaç güzeli ele geçirebilmek için Ramiz Paşa, kesesinin ağzını açmış, esir pazarlarında avuç avuç altın dağıtıyordu. Devrin zevk telâkkisine göre her türlü sefahat mubahtı. Zen taifesine rağbet buyurmıyan devletlûler; çar-ebru civanlarla sazlı sözlü meclislerde al takke ver külâh eğleniyorlardı.

(Arkası var)

Karabük demir fabrikaları

Çivi yapılmak üzere piyasaya demir verdi

Karabük demir ve çelik fabrikaları ilk defa olarak çivi fabrikaları için 300 ton çivi teli vermiştir. Karabük fabrikalarının verdiği çivi telleri iktısadî mehafilde fevkalâde iyi bir memnuniyetle karşılanmıştır. Fabrika, ikinci bir 300 tonluk parti daha verecektir.

Karabük fabrikalarının çivi imalâtı için verdiği bu demir çubuklar 12 milimliktir. Bunlardan icab eden haddede çivi çekilecektir.

Karabük fabrikalarından piyasanın ihtiyacı olan 500 ton daha muhtelif cins demir verilmesi üzerinde tetkikler yapılmaktadır.

Muhtelif firmalar namına gelen 170 ton çivinin tevziatı yapılmaktadır. Yolda bulunan ve yakında yola çıkacak daha 1000 ton demir vardır.

İKTISAD

Dünkü ihracat

Dün şehrmizden 381,000 liralık ihracat yapılmıştır. Bu arada Mısıra tütün, Slovakyaya kuru yemiş, İngiltereye tiftik gönderilmiştir.

Kahve tevziatı

Yeniden gümrükten çıkarılması takarrür eden 1030 çuval kahvenin dün tevziine başlanmış, toptancılar peyderpey tevziat yapmaktadır.

Dün, Mersinden yeniden 500 çuval kahve gelmiştir. Bu kahvelerin de tevziine başlanacaktır.

Petrol Ofisi faaliyete geçiyor

Ankarada bulunan Petrol Ofisi satış işleri müdürü Nejad ve petrol, benzin kumpanyaları müdürleri dün şehrimize dönmüşlerdir.

Petrol Ofisinin tam teşkilâtile bu ayın on beşinde faaliyete geçmesi dolayısile Ankarada toplantılar yapılmış, petrol ve benzin stokları, ithalât işleri üzerinde görüşülmüştür. Bu arada Ofisin faaliyetile beraber kumpanyalar ve Ofise düşen işler üzerinde vazife taksimi yapılmıştır.

İş yerleri hakkındaki talimatname

İş yerleri talimatnamesi 17 mayıstan itibaren tatbik edileceğinden Belediye, bu talimatnameyi tabettirerek alâkadarlara tevzi ve müessese sahiblerini keyfiyetten haberdar etmiştir. 25 kişiden fazla işçi çalıştıran fabrika veya müessese sahibleri Eminönü Halkevinde bir toplantı yapmşılardır. Bu topalntıda Beden Terbiyesi bölge başkanı Feridun Dirimtekin kendilerine beden terbiyesi kanunu mucibince buralardaki müstahdeminin haftada dört saat talim görmeğe mecbur olduklarını izah etmiş ve bunun ne zaman ve hangi saatlerde yapılmasının münasib olacağı etrafında alâkadaların noktai nazarlarını sormuştur. Kat'i netice tespit edildikten sonra faaliyete geçilecektir.

Şehir ve Memleket Haberleri

Hatayın çok çeşidli mahsulleri

Bu sene çok iyi fiatlarla müşteri buldu

Antakya (Hususî) — İptidaî vasıtalara rağmen Amik gölünden yılda 200,000 kilo kadar yılan balığı avlanmakta, komşu memleketlere ihrac edilmektedir. Mühim ve iktısadî bir mevzu olan balıkçılığın, ıslah edilmek suretile ufak mikyasta bir konserve fabrikası kurulduğu takdirde balıkçılığın inkişaf edeceği ve bunların iyi fiatlarla dış piyasalarda rağbet bulacağı muhakkaktır. Konserve fabrikası kurulduğu takdirde yılan balığına rağbet göstermiyen iç piyasaya da denizden avlanacak nefis barbunya, sardalya ve sair nevi balıkların sevki tabiidir.

Çeşidli mahsul veren vilâyetimizde meyvacılıktan başka çeltik ziraati, kozacılık ve bilhassa mühim miktarda zeytin elde edilmekte olup bu zeytinlerden 4000 ton kadar yağ çıkarılmakta ve 1500 ton sabun imal edilmektedir. Mıntakamızda bir buçuk milyona karib zeytin ağacı mevcuddur.

Yeni yıl mahsulü kozalar satışa arzedilmiş ve Bursadan gelen bir tacir tarafından yüksek fiatla mübayaaya başlanmıştır. Kayda değer bir çok meyvalardan başka 11,000,000 aded portakal ve 4,000,000 aded iyi cins mandalin yetişmiştir. Hatayın kurtuluşundan evvel Suriyeye bedava denecek fiatla sevkedilen portakallarımız bu yıl İstanbul ve sair şehirlerimize sevkedilmiştir. Geçen senelerde yüz tanesi yirmi kuruşa satılan iri ve seçme portakalların tanesi manavlarda perakende beş, altı kuruştan aşağı satılamıyor. Bu vaziyetten müstahsilin yüzü gülmüştür. Vilâyette her çeşid gıda maddesi Türkiyenin her yerinde olduğu gibi mebzul miktarda vardır. Bugün piyasada bulunmıyan yegâne madde kahvedir.

Hatayın bellibaşlı hususiyetlerinden birisi de devamlı yağmurlarıdır. Fasılasız günlerce, bazan haftalarca bardaktan boşanırcasına yağmur yağmakta olduğundan herkesin elinde şemsiye vardır.

MÜTEFERRİK

İktısad Vekilinin tetkikleri

Şehrimizde bulunan İktısad Vekili Hüsnü Çakır, dün öğleden sonra Sümer Bank İstanbul şubesine gelerek burada akşama kadar meşgul olmuştur. Bu arada Vekilin nezdinde üç saat kadar devam eden bir toplantı yapılmıştır. Dünkü toplantıda Sümer Bank yerli malları müessesesi müdürü Ahmed Özbakır, İktısad Vekâleti sanayi tetkik heyeti reis muavini Zühtü, İstanbul Mıntaka İktısad müdürü Halûk Belsan ve Sümer Bank müşaviri Suad bulunmuştur. Toplantı esnasında İktısad Vekilinin pamuk ipliğinden başlıyarak muhtelif işler üzerinde izahat aldığı ve yeni direktifler verdiği anlaşılmaktadır. İktısad Vekilimiz bugün de tetkiklerine devam edecektir.

Kazalarda pasif korunma hazırlıkları

Vilâyet dahilindeki kazalar, mevzii paraşüt ve pasif korunma ve deneme için hazırlıklara başlamışlardır. İki güne kadar hazırlıklarını ikmal ettikleri takdirde bu pazar ve onu takib eden günler zarfında denemelerini yapacaklardır. Simdiki halde hazırlıklarını tamamlıyan kazalar Beykoz, Bakırköy, Eminönü ve Üsküdar kazalarıdır. Üsküdar kazası denemesini ayın on üçünde yapacaktır.

İhtikâr yapan bir tacir üç sene sürgün cezasına mahkûm oldu

Fazla fiatla mal satmaktan suçlu üç tacir de mahkemeye verilerek tevkif olundular

Fincancılarda kimyevî mevad taciri Raşid Sevil hakkındaki Millî Korunma kanununa muhalif hareket davası, dün neticelenmiştir.

İstanbul ikinci asliye ceza mahkemesinde mevkufen muhakeme edilen bu Musevî tacirin, jelâtin ihtikârı yaptığı, ayrı ayrı üç satışta yüzde üç yüz kâr temin ettiği ve fatura vermediği ileri sürülüyordu. Hâkim Kemal Aşkın; çok fazla kârla satış yaptldığını sabit görmüştür. Bir maddenin defaatle ihlâlini gözönünde tutarak, Raşid Sevilin üç sene müddetle Yozgada sürülmesini, 750 lira ağır para cezası ödemesini, 1125 lira değerindeki 350 kiloluk jelâtinin musaderesini, ayrıca, mahkûmiyet kararı suretinin gazetelerle neşredilerek ilânını karar altına almıştır. Diğer taraftan Raşid Sevilin satışlarda fatura vermemekten beraetine ve bu satışlardan birinde komisyoncu sıfatile hareket eden Samuel Pardonun da, fatura vermemekten yirmi beş lira para cezası ödemesine karar vermiştir. Kararın bildirilmesile beraber son tahkikat safhası bittiğinden, Raşid Sevil serbest bırakılmıştır.

Tevkif edilen iki tüccar

Zindankapısında çivi ihtikârı yaptıkları iddia edilen Yako Baharla Abdullahın muhakemelerine, ayni mahkemede dün başlanmıştır. Mahkeme, bunlar hakkında tevkif müzekkereleri kesmiştir: Muhakemenin devamı, tahkikatın tamamlanmasına aklmıştır. Tevkiflerine karar verilen Yako Baharla Abdullah, kararın infazı için alâkadarlara teslim edilmek üzere koridorda bekletilirken, bir aralık oradan uzaklaşmış ve Adliye dairesinden dışarıya çıkmışlardır. Bunun üzerine, arkalarından memurlar gönderilmiş ve her ikisi de tekrar ele geçirilmiştir.

Beş kuruşluk bakarayı 15 kuruşa satmış!

Tophanede Necatibey caddesindeki dükkânında beş kuruşluk tüfekli makarayı on beş kuruşa sattığı iddia olunan Şabat Samarya da, mahkemede tevkif olunmuştur. Şahidler çağırılacaktır.

***

Elektrik pillerini ve fenerleri fazla fiatla satmaktan mahkemeye verilen Hıristo ve Manolun muhakemelerinde, gelecek celsede karar bildirilecektir.

Müddeiumumiliğe verilen ihtikâr maznunları

Ticaret müdür vekili Necmeddin Metenin riyaseti altında toplanan Fiat Murakabe komisyonu şeker, sabun ve kakao ihtikârı yapan üç ticarethane ile kendi kendini lüks mağaza addeden bir ticarethanenin sahiblerini müddeiumumiliğe vermeğe karar vermiştir.

Mübadil tasfiye vesikaları

Maliye Vekâleti, 1771 numaralı kanuna tevfikan müstehlikleri namına doldurulmuş olan mübadil tasfiye vesikalarını merbut kuponların kısmen mahsubuna mukabil Defterdarlık veya Mal dairelerince verilmiş olan mübeddel makbuzlar tedavülden kaldırılacaktır.

Maliye Vekâleti tarafından bunların yerine yalnız hâmiline muharrer makbuzlar verilecektir. Vekâlet bu münasebetle Millî Emlâk müdürlüğüne bir tamim göndererek ellerinde mübeddel makbuz olan eşhasın bunları bir an evvel Mal dairelerine makbuz mukabilinde tevdi etmeleri icab ettiğini bildirmiştir.

Halk plâjları

Üsküdarda, Haramiskelesinde açılan bedava halk plâjının tevsiine karar verilmiştir. Plâj sahasına yeniden kum döşenecek ve sahildeki kayalıklar temizlenecektir.

Bundan başka Küçükçekmecede de halk için bir plâj yapılmakta ve önümüzdeki hazirana kadar ikmali için çalışılmaktadır.

Hazırlanan imar plânları

Üsküdarda, Harem iskelesinde ayüb, Kadıköy banliyö hattı ve Boğaziçinin Anadolu kısmı imar plânlarını hazırlayıp Şehir Meclisine vermiştir. Şehir Meclisi bu plânları tetkik ve tasdik ettikten sonra Nafıa Vekâletine gönderilecektir.

Çocuk bayramına hazırlık

23 nisan çocuk bayramı hazırlıklarına devam edilmektedir. O günden itibaren başlıyacak olan çocuk haftası zarfında, çocuklar için muhtelif eğlenceler tertib olunacak, açık hava oyunları ve müsamereler verilecektir. Tepebaşı bahçesinin de 23 nisana kadar yetiştirilmesine çalışılmaktadır.

Hastanede öldü

Evvelki gece Eyübde otobüs çarpmasına uğrıyan 9 yaşında Hasan, dün sabah Şişli Çocuk hastanesinde ölmüştür. Adliye hekimi Enver Karan, cesedi Morga kaldırtmıştır. Eyüb Müddeiumumiliği, kaza hakkında tahkikat yapmaktadır.

Morga kaldırılan cesed

Geçende Beyoğlunda bir bisiklet kazası olmuş, Refael oğlu 80 yaşında Mişon, bisiklet çarpmasile yere yuvarlanmıştı. Beyoğlu Belediye hastanesine yatırılan Mişon, oradan çıktıktan sonra, birdenbire ölmüştür. Adliye hekimi Enver Karan, cesedi muayene ederek, Morga kaldırtmıştır.

Halic idaresi devrediliyor

Halic idaresinin Münakalât Vekâletine devri hakkındaki teklif, Vekâletçe kabul edildiğinden şirketin işletme, idare ve mali vaziyetini tetkik etmek üzere şehrimize bir heyet gönderilmiştir.

Merhum Halid Şazi için yapılan ihtifal

Dünkü ihtifalde bulunanlar

Diş Tababeti Mektebinin müessisi merhum Profesör Halid Şazinin ölümünün 30 uncu yıldönümü münasebetile dün saat 18.30 da Cağaloğlu Etibba Odasında büyük bir ihtifal yapılmıştır. Toplantıda şehrimizdeki diş tabibleri, diş tababeti tedris heyeti ve talebeleri bulunmuştur.

İhtilâf merasiminden sonra, ilmî içtima açılmış, evvelâ Profesör Ziya Cemal (Odonotm Vak'aları), doçent Feyzullah Doğruer (Yaylı parsielporlezler), Nihad İffet de (Porselenfinlay) hakkında bir tebligat yapmışlardır.

HEM NALINA MIHINA

Şundan, bundan!

Macar başvekili, bu «güç ve bedbaht zamanda» devletin işlerini idare edemediğini ileri sürerek intihar etti. Kont Teleki'nin, intihar ederken ölümün karşısında bile samimî olmadığına yahud da, son mektubunun doğru ve tam olarak neşredilmediğine hükmetmek lâzımdır. Çünkü, devletin işlerini idarede âciz kalan bir başvekilin «intihar» değil «istifa» etmesi icab eder; böylece sinirleri daha kuvvetli ve daha nikbin bir şahsiyetin iş başına geçmesine meydan vermiş olur. Hükûmet ricalinin ve politikacıların düşüp kalkması, her zaman görüle gelen tabiî hallerden olduğu için, Kont Teleki'nin, Macaristanın işlerini idare edemiyorum, diye kendini öldürmesi manasızdır.

Bize öyle geliyor ki Macar başvekili, işlediği ve sonra da pişman olduğu bir siyasî suçtan dolayı kendi kendini öldürmüştür. Bu suç da, Macaristanın istiklâlini tamamile Almanyanın eline teslim ederek Macar milletini Mihverin boyunduruğuna vurmuş olmasıdır. Vatanını seven, şeref ve haysiyet sahibi bir devlet adamının, bilerek bilmiyerek böyle yurda ihanet derecesinde ağır bir suç işledikten sonra, kendi cezasını kendi elile vermesini tabiî görmek lâzımdır.

Fransa, İngiltereye kafa tutmağa, hattâ İngilizlere karşı silâh çekmeğe bile başladı. Geçen sene bu tarihlerde Fransa, mukadderatını İngiltereninkine bağlamıştı. Almanyaya mağlûb olduktan sonra, Fransızlar birdenbire değiştiler; Almanlarla dost, İngilizlerle düşman oldular. Almanya karşısında bir buçuk ayda harbedecek halleri kalmadığı ve ellerinden silâhları düştüğü halde, şimdi, İngiltereye karşı kahraman kesiliyorlar. Harbedecek kudretleri varsa, bunu İngiltereye değil, Almanyaya karşı göstermeleri daha doğru olmaz mı? Çünkü Fransanın yarısından fazlasını işgal eden ve bu işgal masraflarını da Fransızlara ötden, İngiltereyi yenerek harbi kazanırsa Fransayı taksim edecek olan İngiltere değil, Almanyadır.

Fransanın bu hali, kocasına ihanet eden fettan bir kadının âşıkile bir olup hayat yoldaşını öldürmek istemesine ne kadar benziyor.

Ankara radyo gazetesinin verdiği bir habere göre, Almanyada büyük bir petrol şirketi teşkil edilmiş. Harbden sonra bütün Avrupanın petrol işlerini idare edecek olan bu şirketin sermayesi şimdiden konulmuş, Rumen petrollerinin idaresini ele alan şirket Irak ve İran petrollerini de idare edecekmiş. Bu haber, bana iki atalar sözünü hatırlattı.

«Çayı görmeden paçaları sıvamak» diye buna dedikleri gibi «Aç tavuk kendini buğday ambarında sanır» diye de gene buna derler.

Ayağı kırılan çocuk

Unkapanında Nuri oğlu on yaşındaki Bürhana, kamyon çarpmış, çocuğun sağ ayağı kırılmıştır. Bürhan, Etfal hastanesine görütülmüştür.

Küçükpazarda Ahmed kızı alti yaşında Ayşeye kamyon çarpmıştır. Yaralı kız, Şişli Çocuk hastanesine yatırılmıştır.

Aktarma biletler

Bugünden itibaren tramvaylarda aktarma biletlerin tatbikına başlanılacağından aktarma istasyonları Tramvay idaresince tespit edilmiştir. Bu istasyonlar Şişli, Hamam, Taksim, Karaköy, Beşiktaş, Ortaköy, Sirkeci, Eminönü, Beyazıd, Fatih ve Aksaraydır. Aktarma bir gün için muteber olacak ve aktarma istasyonlarından başka istasyondan tramvay arabalarına binenler için muteber olmıyacaktır.

CUMHURİYET

Nüshası 5 kuruştur.

Abone şeraiti

	Türkiye için	Haric için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur.

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve ziyaından mes'uliyet kabul olunmaz.

Komşularımız

Yunan Millî Genclik teşkilâtı

4 ağustos 1936 inkılâbı neticesinde, mütevaffa Yunan Başvekili Metaksasın tahakkuk ettirdiği millî kalkınma hareketi, Yunan milletini, manevî, fikrî ve maddî olmak üzere üç bakımdan yükseltmeği istihdaf eden bir programa bağlı idi.

Son yirmi beş sene zarfında, Avrupada hüküm süren karışık vaziyetler, bütün dünyayı sarsan iktısadî ve ahlâkî buhran ve sürekli, dahilî ihtilâflar, Yunan milletinin bünyesini inhilâle sürüklüyordu. Jan Metaksasın demir iradesi, memleketini muhakkak bir felâketten kurtardı.

Yunanistan, Metaksasın kuvvetli ve şuurlu rejimi altında siyaset, iktısad, maliye, askerlik sahalarında olduğu kadar, içtimaî sahada da çok büyük inkişaflara ulaşmış bulunuyor. Bugün, hududlarına yapılan tecavüzü, bütün dünyanın hayranlığını kazanacak şekilde tardeden Yunan milleti, bu muvaffakiyeti, o şuurlu millî idarenin başardığı eserlere medyundur.

Müteveffa Başvekil bu kalkınma programile, Yunan vatandaşının millî şuurunu uyandırmağa çalışırken, gencliği daima birinci plâna almıştı. Eserini sağlam bir temele istinad ettirmek istiyor ve bu sağlam temeli, ancak müstakbel nesillerde görüyordu. İnkılâb meşalesini, bir evvelki neslin, bir sonraki nesle tevdi edebilmesi ve Yunanistanı mütemadiyen terakkiye ve inkişafa götürecek şuurlu ve münevver vatandaşların, bu vazifeyi muntazam ve fasılasız yapabilmesi için, bütün nesillerin, en küçük yaştan, ahlâk, adalet ve hürriyet ideali içinde yetişmeleri lâzımdı.

Başvekilin davetine ilk icabet edenler, 1936 gencleri oldu. Yunanistanı, bugün, düşmana karşı müdafaa eden mücahidler arasında ve ilk safta onlar bulunuyor.

Millî kalkınma programı mucibince teşekkül eden millî genclik teşkilâtı azası, umumî seferberliğin ilânını müteakıb, yardımcı hizmetler almak üzere derhal orduya iltihak etmişti. Kız ve erkek, çocuk ve delikanlı, bütün bu gencler, şimdi, gücü ve kabiliyeti yettiği nispette ordu hizmetinde çalışıyor; bin türlü yardımcı hizmetlerle, ordunun mühim bir ihtiyacını temin ediyor. Şafak sökerken işe başlayıp gece oluncıya kadar durmadan çalışan bu gencler arasında, yardımcı itfaiye neferinden, yardımcı hastabakıcıya kadar, her türlü işte çalışan gencler var. Nezaretlerde ve diğer umumî müesseselerde, silâh altına alınan müstahdemlerin yerini onlar almıştır. Hava müdafaası işlerinde, talimatın tatbikına nezaret edenler, yaralılara ilk tedaviyi koşturanlar gene onlardır. Her türlü tehlikeyi göze alarak, büyüklere imtisal nümunesi teşkil eden küçüklerin, bu harb esnasında gösterdikleri feragati nefis sahneleri, saymakla tükenmez derecededir.

Yunan genclik teşkilâtı, bir yandan da askerlere hediye tedarikile meşgul olmaktadır. Genclerin bu sahada gösterdikleri faaliyet, asıl müdafaa sahasındaki faaliyetlerinden aşağı değildir. Şimdiye kadar, sigaradan kuru yemişe ve fanilâya, çoraba varıncıya kadar, her çeşid yiyecek, içecek ve giyecek madde, onların elile toplanıp muntazaman cepheye gönderilmiş, vatan uğrunda çarpışan askerin hiç bir ihtiyacı unutulmamıştır. Ordu, mavili, beyazlı üniformalarile, kâh askerin yarasını saran, kâh hastanın mektubunu yazan, yiyeceğini sırtında taşıyıp getiren, derdine ortak olan bu genclere, bütün kalbile bağlanmıştır.

Yunanistanın istikbalini eline alması mukadder olan bu nesil, müteveffa başvekilin arzu ettiği şekilde, böylece küçük yaştan itibaren hayatın güçlüklerile karşılaşmak, içinde yuvarlandığı kahramanlık havasını benimsemeğe başlamış bulunuyor.

Teşkilâtın parolası «inan, çalış, yen» dir. Bu düsturu dimağına hakkeden Yunan gencliği, şefi Metaksas'ın ruhunu şâd edecek bir imanla vazifesine dört elle sarılmıştır. Yunanistan, Metaksas'ın eseri olan ve istikbali hazırlayan bu genclikle bihakkın iftihar edebilir.

Küçük hikâye

Sağanak

Hadiye Iclâl

Akşam yemeğini yemişlerdi. Güneş iki buçuk saat evvel boğucu bir hava içinde pembe köpüklü bulutların arasından kızıl bir tepsi halinde ufkun arkasına çekilmişti. Şimdi ortalık birdenbire serinlemişti. Bu hafif rüzgârı bir yağmurun takib edeceği muhakkak gibiydi.

Melâhat ayağa kalkıp pencereden gökü görmeğe çalıştı.

— Çok sıkıntı vardı değil mi? dedi, insan kendini mart ayından ziyade temmuzda sanıyor... Allah hayırlara tebdil eylesin ama, galiba bir fırtına kopacak!.

Cemil gülerek karısına baktı. Onun, şirin yüzü, taze teni böyle bir günde bile saadetini arttırmaktan geri kalmıyordu:

— Melâhat, diye yutkundu, çok güzelsin!..

Genc kadın bu iltifattan duyduğu memnuniyet kadar mahcub da olmuştu. Başını önüne eğerek gelip Cemilin yanına oturdu.

— Yavrum, dedi, bilmiyorum neden? Ruhum derin bir endişenin, kalbim müthiş bir heyecanın üzüntüsile dolu. Ortada hiç bir sebeb yok ama, korkuyorum... İstikbalimi karanlık görüyorum... Zaman zaman bu his benliğimde tekerrür ediyor.. Seni ebediyyen kaybedecekmişim gibi içimde bir titreme hasıl oluyor... İşte bu akşam da aynı uğursuz ıztırabın zebunuyum... Çünkü, senin, benim bütün hayatımı açık bir kitab sahifesi gibi okumuş, ezberlemiş olmana rağmen ben, senin mazideki yaşayış tarzından zerre kadar haberdar değilim... Cemil, acaba, benden evvel bir başkasını da ayni kuvvet ve kudretle sevdin mi?

— Neler söylüyorsun yavrucuğum... Zevce olarak intihab ettiğim kadınla başka biri mukayese edilebilir mi hiç!

— Cemil, doğru söyle... Evvelce de benim gibi kumrallardan mı hoşlanırdın... Yoksa esmerleri, sarışınları da sevdin mi? Emin ol kızmıyacağım, kıskanmıyacağım... Ne olur, bana eski aşklarından birinin hikâyesini anlatıver... Vallahi çok gülecek, eğleneceğim... Bu can sıkıntısı başka türlü geçmiyecek...

— Kuzum Melâhat sen deli mi oldun?. Fakat gülüp eğleneceksen, can sıkıntın geçecekse hemen bir tane uyduruvereyim.. O da senin gibi kumraldı... Gözlerinin rengi de saçlarını andırıyordu. Koyu kestane...

— Nerede tanıştınız? Sokakta mı? Sinemada mı?

— İyi görüştüğüm bir ailenin evinde... Öyle bir aile ki daima bekârları evlendirmek peşinde koşar, fakat bütün gayretlerine rağmen bir türlü muvaffak olamazdı. Salihayı da bana işte böyle bir maksadla takdim etmişlerdi.

— Ha... Demek adı Saliha idi. Adamakıllı seviştiniz mi?

— Vallahi seviştik diyemiyeceğim ama, birbirimizden hoşlanıyorduk.

— Öyle ise niçin evlenmediniz?

— Pek iyi bilmiyorum ama, galiba aklımıza gelmedi. İkimiz de çok gencdik...

— Saliha benden güzel mi idi?

— Seninle ölçülebilir mi hiç... Zaten, o kalıbda da, ruhta da büsbütün başka bir şahsiyete sahibdi.

— Cemil yalan söylüyorsun diyemem, fakat mürailik ediyorsun.

— Vallahi mürailik etmiyorum canımın içi... Bazı halleri. tikleri vardı ki sinirime dokunuyordu. Meselâ oturup konuşurken parmaklarındaki yüzükleri hiç durmadan çıkarıp yerlerine takardı.

— Ey... Daha... Daha..

— Diğer teferrüat, ciddî söylüyorum, aklımda kalmamış!

— Allah aşkına söyle.. Benim başım için söyle Cemil...

Böyle bir and karşısında kalınca genc adam o anlara aid dağınık hatıraları zihninde toparlayıp sıraya dizebilmek için bir kaç dakika sustu ve düşündü.

Ansızın gecenin sık dokunmuş karanlığını bir şimşek çakıntısı yarmış, perdesi açık odanın içini gözleri kör edebiiecek kuvvette çiy ve madenî bir ışıkla aydınlatmıştı. Damları, kaldırımları birdenbire bol ve şişkin tanelerden örülmüş yağmur sicimleri kamçılamıya koyulmuştu. Üç dört dakikada oluklardan şakırtılarla taşarak akan sular yol kenarlarında bir iki parmak yüksekliğinde ırmaklar vücude getirmişti. Acı acı ıslık çalan rüzgârın camlara çarptığı ıslak iplikler alt çerçeveden nüfuz ederek duvarlardan sızmaya başlamıştı. İkisi de korku ve dehşet içerisinde yerlerinden kalkarak geriye çekildiler. Gökgürültüsü ve şimşekler ardı arası kesilmeden yekdiğerlerini takib ediyorlardı. Karı koca bir anda ayni his ve düşüncenin tesiri altında yatak odasına koşmuşlardı.

Küçük karyolanın üzerine ilk defa eğilen Melâhat:

— Çok şükür, dedi, bütün bu gürültü ve fırtına Fahirciği uyandırmamış... Maşallah, mışıl mışıl uyuyor...

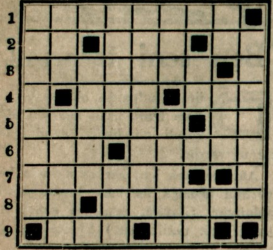
Cemil de karısının vaziyetini taklid ederek iki büklüm olmuştu. Bebek, avucları kapalı, dudaklarında masum bir tebessüm, sonsuz bir huzur ve sükûn içinde muntazam ve hafif hafif nefes alıp veriyordu.

Delikanlı bir aralık Melâhatin sağ yanağına dokunan yüzünün nemlendiğinin farkına vardı. Anide doğrularak ciddî bir sesle:

— Melâhat, dedi, niçin ağlıyorsun... Anlattığım hikâyeye mi üzüldün? Fakat onu söylememi sen istedin... Hattâ çok ısrar ettin.. Maamafih, gene kabahat bende oldu. Hiç kadınlara, velevki uydurarak böyle şeylerden bahsedilir mi? Haydi, cicim kendine gel, çocuk olma... Ötekiler var veya yok... Ruhumda bugün başka hiç bir sevginin izi mevcud değil... Hayatım, aşkım seninle ve şurada yatan yavrumuzla başladı. İstikbal ve saadet bizimdir... Haydi, gül bakayım... Ha şöyle... O, bir sağanaktı geçti. Tıpkı dışarıdaki sağanak gibi, değil mi?

Birlikte pencereye doğru yürüdüler. Cemilin sol kolu Melâhatin belini kavramıştı. Ufuktaki siyah bulutlar yırtılmış, yarım ay ışığının satenleştirdiği temiz ve pürüzsüz bir gök parçası meydana çıkmıştı. Çerçevenin aralıklarından içeriye, hırçın yağmurun topraktan fışkırttığı taze bir koku, bahar kokusu hücum ediyordu.

BULMACA

Soldan sağa:

1 — Hindistanın şarkında bir İngiliz müstemlekesi. 2 — Iztırablının feryadı, bir emir, fiatın kısaltılmışı. 3 — Eski jandarma. 4 — Dünya, tokatın sesi. 5— Eski bir devir, bir edatın kısaltılmışı. 6 — İstasyon, et. 7 — Vaktile Ankarada hâkim olan iktısadî teşekküller azası (cemi). 8 — Bir emrin tersi, köylü makarnası. 9 — Bir sayı, bir soru edatı.

Yukarıdan aşağı:

1 — İstanbulda eski bir su kemeri. 2 — Bir işi yapmaklık, papas. 3 — Ters çevirirseniz vapura bindirme olur. 4 — Bir ölçü, cemi edatı. 5 — Hattıüstüvaya doğru esen rüzgârlar (cemi). 6 — Bir musiki âleti, ince ve zarif. 7 — Arkadaş, bir harfin okunuşu. 8 — Bağışlama, bir erkek ismi. 9 — Hayvan midesi.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	M	İ	H	M	A	N	D	A	R
2	A	F	İ	■	Y	A	R	M	A
3	R	A	S	İ	N	■	A	İ	D
4	K	■	A	L	A	R	M	■	D
5	O	H	R	İ	■	A	■	D	E
6	N	E	■	Ş	■	S	A	İ	■
7	İ	K	A	M	E	T	■	L	A
8	■	İ	N	E	K	■	B	İ	R
9	İ	M	İ	K	■	H	U	M	K

Beyoğlu Halkevinin tertib ettiği basketbol maçları

Beyoğlu Halkevi, 6 nisan pazar gününden itibaren büyük bir basketbol turnuvası tertib etmiştir.

Dört kategori üzerinden yapılan bu müsabakalara 40 takım iştirak edecektir.

Müsabakalar mayısın son haftası nihayet bulacaktır.

Bürhaneddin Tepsi temsilleri

Bürhaneddin Tespi, Ankaradan avdet etmiştir. Önümüzdeki perşembe akşamı Kadıköyde Süreyya tiyatrosunda «Kadın Deniz Gibidir) piyesile (Eşber) den bazı parçaları vaz'ı sahne edecektir.

San'atkârımızın bize daha yeni yeni oyunlar vereceğinden de haberdarız. (Le Düel) ve (Pinti Hamid) gibi. Bu ikincinin mütercimi Teodor Kasabdır. Le Düel (Hanri dövandan) muktedir gençlerimizden Bay Hamdi Varoğlu tarafından tercüme edilmektedir.

Teşekkür

Bir kaza neticesi kolumda vukua gelen ârıza sebebile Cerrahpaşa hastanesi birinci cerrahi kliniği doçenti doktor Hazım Bumin tarafından Gureba hastanesinde Fizikoterapi Enstitüsü profesörü doktor Osman Cevdet Çubukçunun şifalı elektrik tedavisile kolumda kısmî bir salâh elde ettim. Sıhhatimin yerine getirilmesine sebeb olan bu doktorlarımıza derin saygı ve teşekkürlerimi sunarım. Bu meyanda profesör Osman Cevdetin yanında muavin doktor Bayan Şadiye, hemşire Bayan Nahide, sıhhat memuru Hikmet ve İbrahimin kolumun tedavisinde çok şefkatli ihtimamlı muamelelerine nail olduğum o muhterem zevata da ayrıca teşekkür etmeği bir borç bilirim.

Bozcaada tahrirat kâtibi
Şevki Ünver

ASKERLİK İŞLERİ

Talim için çağırılan ihtiyat efrad

325 - 326 doğumlular davet ediliyor

Beşiktaş Askerlik şubesinden:

1 — 325 ve 326 doğumlu ihtiyat usta ve acemi erler askerlik kanununun 58 inci maddesi mucibince talim ve terbiye için 8 nisan 941 salı günü askere sevkedileceklerinden nüfus hüviyet cüzdanları beraberlerinde olduğu halde mezkûr günde saat 9 da şube merkezinde bulunacakları.

2 — Toplanma günü olan 8 nisan 941 tarihinde gelmiyenler bakaya addedilerek haklarında kanunî muamele yapılacağı ilân olunur.

***

Kadıköy Askerlik şubesinden:

Şubemize mensub 325 ve 326 doğumlu müslim ve gayrimüslim ihtiyat erat talim için celb ve sevkolunacaklardır.

Bu doğumlar için toplanma günü 8 nisan 941 salı saat 9 dur.

Eratın, sözü geçen gün ve saatte şubede hazır bulunmaları, taşrada bulunanların derhal bulundukları yerin Askerlik şubesine müracaatleri, bu ilân davetiye yerine kaim olacağı, mezkûr günde müracaat etmiyenler hakkında askerî kanununun 90 ıncı maddesi tatbik edileceği ilân olunur.

***

Üsküdar Askerlik şubesinden:

1 — 325 - 326 doğumlular (sağlam, sakat, islâm, gayriislâm) bütün sınıflar talim için sevkedileceklerdir.

2 — Toplanma günü 8 nisan 941 salı günüdür.

3 — Bugünden sonra gelecekler bakaya sayılarak kanunî muameleye tâbi tutulacaklardır.

4 — Bu ilân davet mahiyetindedir. Davet cetvellerile davetten haberdar olunmasını beklemiyerek toplanma gününde şubede bulunmaları ilân olunur.

***

Beykoz Askerlik şubesinden:

1 — 325 ve 326 doğumlu ihtiyat erat talim maksadile 8/4/941 salı günü mahallî müretteblerine sevkedileceklerinden mezkûr günde saat 9 da Beykoz Askerlik şubesine müracaatleri.

2 — Haric memleketlerde bulunan 325 ve 326 doğumlu ihtiyat eratın da bulundukları mahallin Askerlik şubelerine müracaat etmeleri.

3 — 8/4/941 salı günü şubeye gelmiyenler bakaya addedileceklerinden askerlik kanununun 90 ıncı maddesine göre haklarında muamele yapılacaktır.

***

Sarıyer Askerlik şubesinden:

1 — Şubemizde mukayyed 325, 326 doğumlular 8 nisan 941 salı günü talim maksadile sevkedileceklerinden mezkûr gün sabah saat 9 da Yeniköyde Sarıyer Askerlik şubesinde hazır bulunacaklardır.

2 — Gelmiyenler hakkında askerlik kanununun mahsus maddesi tatbik edilecektir.

***

Beyoğlu Yerli Askerlik şubesinden:

1 — Gerek askerlik yapsın ve gerek her hangi bir sebeble askerlik yapmasın, talim maksadile 325 ve 326 doğumlular askere sevkedileceklerdir.

2 — Şubede toplanma günü 8 nisan 941 salı günüdür.

3 — 8 nisan 941 de sevkedilecek bu erata elbise verileceğinden elbiselerini almak üzere arzu edenlerin 5 nisan ve 7 nisan günleri şubeye gelmeleri lâzımdır. Bundan başka kendi vaziyetleri için bir şey sormak istiyenler de bu günlerde şubeye gelmelidir.

4 — Toplanma günü gelmiyenlerin askerlik kanununun maddei mahsusası mucibince ceza göreceklerdir.

SPOR

Yeni açılan gençlik kulübleri

Yedikulede mensucat santralı, iplikhane ve müteaddid fabrikalarda çalışan beden terbiyesi mükellefleri için kurulan gençlik kulübleri dün merasimle açılmıştır. Kız ve erkek işçiler için açılan gençlik kulübleri Fatih Kaymakamı Rebiî ve İstanbul mıntakası memurlarının bulunduğu bu merasim çok güzel ve samimî bir şekilde olmuştur.

Mensucat santralında çalışan işçi kızlar siyah külot ve beyaz fanilâ ile resmî kıyafeti ilk defa kabul eden bir gruptur.

Erkek işçilerin de bir kısmı resmî kıyafetle merasime iştirak etmişlerdir.

Grupları ayrı ayrı teftiş eden Fatih Kaymakamı Rebiî gençlik kulüblerini açtığını ve bu yolda kendilerine muvaffakiyet temenni ettiğini söylemiştir.

Kız mükellefler 150, erkek mükelleflerin mevcudü ise 250 kişidir.

Beden terbiyesi mükellefleri haftada dört saat kendilerine verilecek programa göre çalışacaklardır.

Kaleci Cihadla atlet Muzaffer Yedikulede çalışan mükelleflere beden terbiyesi muallimi olarak tayin edilmişlerdir.

Mıntaka direktörü Ankaraya gidiyor

İstanbul mıntakası direktörü Feridun Dirimtekin Beden Terbiyesi umumî müdürlüğü ile bazı işler hakkında görüşmek üzere bugün Ankaraya gidecektir. Mıntaka direktörünün bu seyahati bütçe meselesile de alâkadardır.

Mekteb maçları tehir edildi

Ankara Gençler Birliği ve Demirspor takımlarile yapılacak millî küme maçları bu hafta Şeref sahasında oynanacağından, mekteb lik maçları tehir edilmiştir.

Mevlid

Merhum Server ve Saffet Paşa hafidesi ve Nazım Keçeci refikası Belkis Keçeci ruhuna ithaf edilmek üzere 6 nisan pazar günü öğle namazını müteakib Maçkada Teşvikiye camiinde Mevlidi Nebevî kıraat edileceği aile dostlarına arzolunur.

Nazım Keçeci

Orman Koruma Genel Komutanlığı Satın alma Komisyonundan:

1 — Orman Koruma Genel K. kıt'aları ihtiyacı için 2000 - 3000 çift er kundurası kapalı zarf usulile satın alınacaktır. Eksiltmesi 19 nisan 941 çarşamba günü saat 15 te Orman Koruma Genel K. binasındaki satın alma komisyonunda yapılacaktır.

2 — Kunduranın beher çiftinin muhammen bedeli 780 kuruş olup muvakkat teminatı 1755 liradır.

3 — Şartnamesi ve nümunesi Ankarada Orman Koruma Genel K. satın alma komisyonunda her gün görülebilir. İsteklilerin muayyen gün ve saatte ilk teminat ve kanunî vesikalarile birlikte teklif mektublarını ihale saatinden bir saat evveline kadar komisyona vermeleri lâzımdır. «1869» (2644)

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü ilânları

1 — Üsküdarda Altunizade mahallesinin Koşuyolu caddesinde eski 46, yeni 58, 60, 62 kapı sayılı ve bermucibi sened 41355 metre murabbaı arazi içinde mebzul çam ve ayrıca kestane ve saire ağaçları muhtevi ve Küçükçamlıca caddesile Koşuyolu caddelerine geniş cepheleri bulunan korunun mülkiyeti satılmak üzere «7300» lira muhammen bedelle ve kapalı zarf usulile müzayedeye çıkarılmıştır. İhalesi 25/4/941 cuma günü saat 15 te Kadıköy Vakıflar müdürlüğünde icra kılınacaktır.

2 — Arttırmaya girmek isteyenler «548» lira muvakkat teminat akçesini Kadıköy Vakıflar müdürlüğü veznesine teslim etmelidirler.

3 — Teklif mektubları birinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar arttırma komisyonuna verilmiş olacaktır.

4 — Posta ile gönderilen mektubların da aynı saate kadar komisyona gelmiş olması şart olup gecikmeden Vakıflar idaresi mes'ul olmıyacaktır.

5 — Dış zarfların kanunun tarifi veçhile kapatılmış olması lâzımdır. (2681)

Kapalı Zarf Usulile Eksiltme İlânı
Yozgad Nafıa Müdürlüğünden:

1 — Eksiltmiye konulan iş:

Boğazlayan kaza merkezinde inşa edilmekte bulunan ilk okul binasının 12244 lira 28 kuruş keşifli ikmal inşaatıdır.

2 — Bu işe aid şartname ve evrak şunlardır:

A — Eksiltme şartnamesi,
B — Mukavele projesi,
C — Nafıa işleri genel şartnamesi,
D — Yapı işleri fennî şartnamesi,
E — Hususî şartname,
F — Keşif, metraj, proje.

İstekliler Yozgad Daimî Encümeninde bu evrakları görebilirler.

3 — Eksiltme 14/4/941 pazartesi günü saat 14 te Yozgad Daimî Encümeninde yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 919 lira muvakkat teminat vermeleri ve bundan başka aşağıdaki vesaiki haiz bulunmaları lâzımdır:

A — En az beş bin liralık yapı inşaatı yapmış bulunması,

B — İhale tarihinden 3 gün evvel müracaatle Vilâyetten eksiltmiye girebileceklerine dair vesika almaları.

5 — Teklif mektubları 3 üncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Daimî Encümene getirelerek Encümen Reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile gönderilecek mektubların nihayet 3 üncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfının mühür mumile iyice kapatılmış olması şarttır. Postada olan gecikmeler kabul edilmez. (2203)

İzmir Vilâyetinden:

İbrahim oğlu İsmailin müterakim vergi borcundan dolayı haczedilen Ahmed ağa mahallesinin Kemeraltı caddesinde 47 ve birinci ve ikinci Mıhçılarda 1, 13, 20, 22, 24, 25 / 13, 15, 3, 11 numaralarda ve 238 adanın 5 parselinde kayıdlı 16400 lira kıymetindeki maamüştemilât hanın mülkiyeti Vilâyet idare heyeti kararile 21 gün müddetle müzayedeye çıkarılmıştır.

Taliblerin teminat akçelerile birlikte 21/4/941 tarihinde saat 16 da İdare heyetine müracaatleri ilân olunur. «1231» (2563)

Tıb Fakültesi Dekanlığından:

3 nisan 941 den itibaren perşembe günleri verilecek «Prosesüs alveolaris Cerrahisi» ne dair tatbikatlı tekâmül kurslarına iştiraki arzu edenlerin Diş Tababeti mektebine şahsen müracaatleri. (2558)

RADYO

Bu günkü program

8,00 Program
8,03 Haberler
8,18 Müzik (Pl.)
8,45 Konuşma
★
12,30 Program
12,33 Şarkılar
12,50 Haberler
13,05 Türküler
13,20 Müzik (Pl.)
★
18,00 Program
18,03 Müzik
18,30 Çifte fasıl
19,30 Haberler
19,45 Konuşma
19,50 Şarkılar
20,15 Rad. gazetesi
20,45 Temsil
21,30 Konuşma
21,45 Orkestra
22,30 Haberler
22,45 Orkestra
23,00 Caz (Pl.)
23,30 Kapanış.

YENİ ESERLER

Arkitek - Mimar

Bu derginin 117 - 118 sayıları intişar etmiştir. Bu numaralarda Sultanhamamında yeni Valide hanı, Şişlide yeni yapılan telefon santralı binalarile mimar Sabrinin Konya Halkevi projesi, mimar Abidinin Polis Koleji projesile mimar Saimin Türk mimarisinde teshin usulleri, Mimar Şüttenin büyük şehirlerin inkişaf meseleleri, mimar Naci Meltemin güzellik, mimar Behçetin mimarlık hakkında düşünceler adlı yazıları vardır.

Başkaca terasların izolasyan tekniği, tuğla normları, başka memleketlerde mimari faaliyet, piyasa cetveli vardır.

Belediyelere ve sair alâkadarlara tavsiye ederiz.

Arkadaş

Memleketimizin en büyük bu güzel çocuk mecmuası olan Arkadaşın 13 üncü sayısı her zamanki gibi dolgun yazı ve resimlerle çıkmıştır. Cemal Nadirin hazırladığı nefis bir kapak içinde 20 sahifelik bu mecmuada profesör doktor Fahreddin Kerim mektebe nasıl başladığını anlatmaktadır. Bundan başka neler okumalı, çocuk doktoru diyor ki, Andersenin Bülbül adlı mekteb piyesinin ikinci perdesi, üç yaramaz adlı güzel bir hikâye, Markopolonun küçük arkadaşı adlı heyecanlı romanın devamı, maskeli insanlar adındaki resimli serovenin devamı, ala geyik büyük Türk masalının heyecanlı bir kısmı, kelebek ve çiçekler adlı bir tabiat hikâyesi, okuma yazısı, çocuklar bahçesi adlı nesirler ve tabiat bilgisine aid resimler, altın abla resimlerle dünyadan tuhaf şeyler anlatıyor, büyük adamların küçük hikâyeleri, küçük ansiklopedi, elişleri, çocuk eserleri, okuyucu köşesi ve bilmece, oyun ve müsabaka sahifesi vardır. casusluk resimli romanının sonu ve dede ile torunun güzel bir seroveni ile süslenen bu mecmuanın son sayısını bütün küçük okuyucularımıza ve aile reislerine tavsiye ederiz.

Kaynar su ile yakılan polis

Murad Akdoğan tarafından yazılmakta olan ve Semih Lûtfi Kitabevi tarafından neşredilmekte bulunan meşhur polis hafiyesi (Orhan Çakıroğlu) maceralarının 8 inci kitabını teşkil eden bu çok meraklı ve heyecanlı zabıta romanını karilerimize tavsiye ederiz.

Gazete bayilerinde ve kitabcılarda satılır. Her kitab tam bir romandır ve fiatı 10 kuruştur.

Grim Kardeşlerin gençlik hikâyeleri

İkisi de Almanların meşhur lisaniyat âlimi ve edibi olan Grim kardeşlerin hikâyeleri bütün dünyaca meşhurdur. Pek çok dillere tercüme edildiği gibi bir çok milletlerin edebiyatlarında onlardan ilham alınarak hikâyeler, çocuk masalları yazılmıştır. İki kardeş, Alman lisanı, sarf ve nahvi, lûgati üzerinde pek çok eser verdiği gibi, eski Cermen mitolojisine, Alman tarihine dair dikkate şayan kitabları vardır. Bu arada çocuk ve gençlik hikâyeleri de haklı bir şöhret kazanmıştır.

Kitab, Nazım İçsel tarafından güzel bir üslûbla tercüme edilmiş ve Hilmi Kitabevi, eseri aslındaki tablo ve krokilerle süsliyerek basmıştır. 334 sahife tutan kitabda 41 hikâye vardır. 100 kuruşa satılmaktadır. Aile sahiblerine, çocuk babalarına bilhassa tavsiye ederiz.

Firarî

Meşhur Hind filozof ve edibi Rabindranaht Tagore'un bu eseri, Sahir Ergin kalemile dilimize çevrilmiş ve Hilmi Kitabevi tarafından basılmıştır. Felsefesinde Hind felsefesinin mistiği, fakat onunla mezcettiği nesrinde hayatın se'niyetleri göze çarpan şark şairi bu eserinde erişilmiyen gönül özlentilerinin melâlile ebedî hasret ve husranı terennüm etmiştir. 40 kuruşa satılan «Firarî» yi tavsiye ederiz.

Çocuk romanları

Bütün Türk çocukları tarafından ilk sayısı kapış kapış edilen Çocuk Romanlarının ikinci sayısı renkli resimler ve heyecanlı romanlarla bugün çıkmıştır.

İçinde on üç kadar roman ve hikâye bulunan bu güzel mecmuayı henüz görmiyen çocuklara okumalarını tavsiye ederiz. Sayısı her yerde 5 kuruştur.

Çarın Çizmeleri

Güzel, neş'eli ve orijinal hikâyelerile memleketimizde de tanınmış olan Rusların büyük mizah muharrirlerinden Mih. Zoşçenko'nun bu güzel eseri, Zoşçenko'yu dilimize en muvafık bir şekilde nakleden muharrir arkadaşlarımızdan Hasan Âli Ediz tarafından rusça aslından dilimize çevrilmiştir. Zoşçenko'nun en güzel hikâyelerini bir araya toplıyarak «Çarın Çizmeleri», Remzi Kitabevinin neşretmekte olduğu «dünya muharrirlerinden tercümeler serisi» nin 45 inci kitabı olarak intişar etmiştir. Kitabın muharriri hakkında mufassal bir önsözü ihtiva eden bu 220 sahifelik eserin fiatı «50» kuruştur. Tavsiye ederiz.

İKİ ESİR

Yazan: *Lajos Zilahy* — 13 — Çeviren: *F. Zâhir Törümküney*

Gözlerini yumdu. Uyumağa çalıştı. Fakat, bu gece bir türlü uyuyamıyordu. Yatağın içinde mütemadiyen dönüyor ve sık sık esneyerek geriliyordu.

V

Günler çok kısalmıştı. İnsan gözünü açıp kapayıncaya kadar akşam oluyordu.

Alaca karanlık çökmek üzereydi. Peter, robdöşambrını giymiş, yazı masasının başında oturuyor, küçük tahta parçasının üzerine çakile birşeyler kazıyordu. Bir taraftan da neşeli, neşeli bir şarkı mırıldanıyordu.

Uzun bir uğraşmadan sonra işini bitirdi. Tahta parçasına şu kelimeyi kazmıştı: Seni seviyorum.

Bunu ertesi günü güzel bir paket yapacak ve Miett'in adresine gönderecekti. Ayrıca mektub filân yazmıyacaktı. Zaten buna lüzum yoktu. Miett, bunun kimin tarafından gönderildiğini pekâlâ anlayacaktı.

Bugün öğleden sonra yatamamıştı. Halbuki, öğle uykularını hiç bir şeye feda etmezdi. Bir sigara yakıp divana uzandı. Miett'in bu tahta parçasını alınca ne yapacağını düşündü. Birden bu hareketi manasız ve çocukça buldu. Kız, belki de onunla alay edecekti. Kalktı ve odanın içinde aşağı yukarı dolaşmağa başladı. Tahta parçasını, masanın üstünden aldı. Kitablarının arasına sakladı. Göndermekten vazgeçmişti.

Bu Miett çok tuhaf bir kızdı. Ona telefonla kendisini aramanın mümkün olup olmadığını sormuş, müspet veya menfi bir cevab alamamıştı. Eğer, onunla arasındaki münasebeti ileriletmek istemiyorsa, telefonla görüşmek hususundaki talebini açıkaç reddedebilirdi. Demek o da buna mütemayildi. Fakat, kendisince meçhul bir sebebden dolayı çekiniyordu. Esasen Miett pek sokulgan tabiatli değildi.

Peter kendi kendine ve yüksek sesle söyledi:

— Onunla mutlaka evleneceğim!

Kendi sesinden kendi ürktü. Bunu sanki kendisi değil de, şimdiye kadar hiç sesini duymadığı yabancı bir adam söylemişti.

Dışarıda sokak kapısının zili açlıyordu. Birkaç saniye sonra odanın kapısı yavaşça açıldı. Bir baş sessizce içeri uzandı. Odanın içi karanlıktı.

— Arkadaş uyuyor musun?

Peter, arkadaşının sesini tanıdı. Pol'ün, böyle vakitsiz bir zamanda gelmesinin sebebini hissetti. Herhalde genc ruhî bir buhran içinde idi. Peteri derdleşmek için arıyordu. Öğleden evvel de Peteri bankada aramış ve uzun, uzun derd yanmıştı. Madam Galamab hakkında bir sürü hikâye anlatmış ve her söze başlayışında, bu anlattıklarını kimseye söylemiyeceğine dair Peterden namusu üzerine söz almıştı.

Pol artık kararını vermişti. Madam Galamb ile evlenecekti. Tabiî bu o kadar basit bir iş değildi. Bu meseleyi halletmek için bir çok mühim mânileri yıkmak lâzımdı. Evvelâ, Madam Galambın kocasından ayrılmak aklından bile geçmiyordu. Halbuki, Pol bu işi biran evvel bitirmek istiyordu.

Bir sandalye çekti. Ata biner gibi sandalyeye oturdu. Heyecanla, adeta bağıra, bağıra anlatıyordu:

— Arkadaş, bu işi senden başka kimse halledemez. Sen, derhal gidip kocasile görüşecek ve boşanma istidasını hemen yarın mahkemeye vermeğe onu ikna edeceksin! Eğer buna razı olmazsa, onu bir köpek gibi geberteceğimi söyliyeceksin!

O, bunları söylerken Peter düşünüyordu. Madam Galamb ile Pol'ün arasında derin bir münasebet yoktu. Kadın, Pol'ün bu coşkun hislerile alay ediyordu. Daha bir defacık olsun kendini öptürmemişti. Zavallıyı boş vaidlerle aldatıyor, ümid veriyor ve onu çileden çıkarıyordu. Vaziyeti Pol'a izah etmek ve bu hareketinin bir çılgınlıktan başka bir şey olmadığını anlatmak için çabalayordu. Fakat, Pol dediğinden şaşmıyordu.

Öfkeyle elini salladı. Sandalyesini biraz daha Petere yaklaştırdı:

— Arkadaş, sen vaziyeti kavrıyamıyorsun. Beni dinle!

Sabahtanberi söylediklerini, belki yüzüncü defadır tekrar ediyordu.

Peter gûya onu dinliyormuş gibi davranıyor, fakat sözlerinin bir kelimesini bile anlamıyordu. O, şimdi kendi âlemine dalmıştı.

Oda, artık iyice kararmıştı. Yalnız sigaralarının ateşi parlayordu. İkisinin de hayalinde başka bir kadının endamı canlanıyordu.

Pol bir müddet daha oturduktan sonra kalkıp gitti.

Saat altıyı geçiyordu. Peter evden çıktı. Her zaman devam ettiği kahveye gitti. Doğru telefona koştu. Almadylerin evini buldu. Telefona Mili geldi.

— Beyefendiyi mi istiyorsunuz? diye mikrofona bağırdı.

Peter de bağırarak cevab verdi:

— Hayır, matmazeli rica ediyorum!

Mikrofon elinde titriyordu. Birkaç saniye sonra derinlerden Tomi'nin havlamasını duydu. Peter'in yüzü birdenbire heyecandan sarardı. Miett'in sesi, kulağında çınladı:

— Allo...

— Allo... Ben Peter...

— Bonsuvar!

— Bonsuvar! Nasılsınız?

— Teşekkür ederim.

— Sizi ne zaman görebilirim?

— Ne zaman mı ?.. Bilmem.

Peter durakladı.

— Niçin... Sizi göremiyecek miyim?

Yutkundu. Boğazı kuruyor, söyliyecek kelime bulamıyordu. Alnından terler sızıyordu.

Miett'in ahenkli sesi duyuldu:

— Sizi dinliyorum. Söyliyeceğiniz başka bir şey yok mu?

Peter kekeledi:

— Telefon fena... Ses iyi gelmiyor...

Tekrar sustu. Zihni perişan bir halde idi. Söyliyecek çok şeyleri vardı. Fakat, bu saniyede sanki dimağı durmuştu. Telefon ettiğine de edeceğine de bin kere pişman olmuştu. Bütün gayretini topladı:

— Allo!

Miett biraz sinirli bir sesle cevab verdi:

— Allo...

— Yarın, öğle üzeri Tuna sahiline gelmiyecek misiniz?

— Yarın mı? Hayır. Evde kalacağım. Çünkü; terzim gelecek.

— Peki ne zaman geleceksiniz?

— Bilmiyorum.

Tekrar sustu. Âsabı son haddine kadar gerilmiş, bütün vücudü titriyordu. Boğuk bir sesle söyledi:

— O halde... Allahaısmarladık...

— Hayırlı geceler!

Karşı tarafta telefon kapandı. Fakat, Peter bir türlü kulağından mikrofonu ayıramıyordu. Adeta büyülenmiş gibi orada duruyordu. Dakikalar geçti. Nihayet kendini topladı. Telefonu kapadı. Başı uğuldayarak ve sersemlemiş bir halde telefon mahallinden ayrıldı. Masaların arasından yürüyor, fakat nerede bulunduğunu bilmiyordu. Yabancı bir adamın masasının önünde durdu. Adam, gazetesinin üstünden, ne istiyorsun, der gibi Peterin yüzüne baktı. Peter, birdenbire döndü. Tekrar telefonun başına gitti. Biraz evvelki konuşmasının manasızlığını tamir etmek istiyordu. Fakat, Miett'in sesini işitir işitmez telefonu kapadı.

(Arkası var)